

NA PRAGU NOVE GODINE

Puno društveno priznanje zaslužuju oni kolektivi mljekarskih organizacija udruženog rada, koji su u proteklom razdoblju znali smiriti mutnu bujicu neracionalne anticipirane potrošnje, uz stalno povećanje obima i vrijednosti proizvodnje.

U znatno težim uvjetima poslovanja naći će se oni kolektivi mljekara — kao i drugih radnih organizacija —, koji minulu poslovnu godinu završavaju neuspješno. Njih pogađaju brojne sanacione mjere, među kojima je najosjetljivija: smanjenje i stagnacija osobnih dohodaka zaposlenih.

Teret provedbe mjera za stabilizaciju privrede i sanaciju sadanjeg nezdravog stanja podnijeti će prvenstveno radne organizacije, usmjeravajući aktivnost na slijedeća žarišta:

— smanjenje i — postepeno — potpuna obustava anticipirane potrošnje — kako investicione, tako i osobne;

— obustava nerentabilnih investicionih ulaganja;

— prestanak dugoročnog zaleđivanja — pa i umrtvljivanja — obrtnih sredstava u neproduktivnim investicijama;

— sprečavanje osiromašenja radne organizacije odlivom sredstava kroz visoke — katkad lihvarske — kamate na kredite i pozajmice za osnovna i obrtna sredstva;

— podmirivanje dospjelih obaveza prema proizvođačima i isporučiocima mlijeka — kako društvenim, tako i individualnim — te što skoriji prelazak na redovne mjesečne isplate preuzetog mlijeka, uključujući u to i plaćanje oročenih sredstava o roku dospelosti, pa na taj način postepeno vraćanje pokolebanog povjerenja proizvođača u solidnost poslovanja mljekara.

— postepeno podmirivanje obaveza prema svim dobavljačima reprodukcionijskih materijala, te domaćim i inozemnim partnerima — isporučiocima investicione opreme;

— postepeno stvaranje što većih vlastitih obrtnih sredstava, potrebnih za stabilnije poslovanje i likvidnije podmirivanje dospjelih platnih naloga;

— usklađivanje tempa i stope rasta osobne i investicione potrošnje s porastom privrednog potencijala radne organizacije;

Ne beznačajna uloga u stabilizaciji i sanaciji privrede pripada društveno-političkim zajednicama koje svojim odlukama i akcijama mogu negativne posljedice ublažiti, a pozitivne tokove ubrzati.

Kao najaktuelnije u ovom trenutku mljekarske radne organizacije očekuju:

— što hitnije donošenje odluke o prodajnim cijenama mlječnih proizvoda, koje bi bile u skladu s propisanim otkupnim cijenama mlijeka;

— kod eventualnih budućih promjena otkupnih cijena mlijeka pravovremeno donošenje rješenja — odluka o prodajnim cijenama mlječnih proizvoda, u skladu s troškovima i samoupravnim aktima mljekara;

— nastavak premiranja otkupa mlijeka, kao značajnog faktora stimulacije proizvodnje i plasmana mlijeka;

— redovite isplate premijskih iznosa radnim organizacijama, ujedno kreditorima republičkog fonda, kako zbog zakašnjelih isplata premija zainteresirane mljekare i nosioci kooperacije ne bi — ne svojom krivnjom — dospjele u nelikvidno stanje.

Rezimirajući prednje potrebno je istaknuti da prevladavanje sadanjih poteškoća pretpostavlja unošenje istinskih samoupravnih odnosa na svim razinama, te svjesno ulaganje napora za povećanje proizvodnje, produktivnosti i dohotka, uz racionalno trošenje stečenih dobara.

UREDNIŠTVO

UPOTREBA MIKROBNOG SIRILA »RENILAZA« U PROIZVODNJI TRAPISTA, KAČKAVALJA I BELOG SIRA U KRIŠKAMA

ŠIPKA M.,* STOJANOVIĆ L.,* PETKOVIĆ Ljiljana,* IGNJATOVIĆ S.,**
MLADENOVIĆ S.***

Već duže vremena u svetu se oseća nedostatak telećih želudaca za proizvodnju sirila. Stoga je u poslednjim godinama porastao interes za dobijanje sirila s pomoću mikroorganizama. Pored pomanjkanja sirila i niža cena mikrobnog sirila razlog su za povećanje interesovanja za sirila proizvedena s pomoću mikroba.

Prema jednoj informaciji FAO razlozi za ovo su sledeći:

- telad se sve više gaji za proizvodnju mesa;
- izmenjen način ishrane teladi;
- povećana potražnja za sirevima;
- uvođenje novog načina kontinuirane proizvodnje sireva, koji zahteva veće količine sirila.

Pomanjkanje sirila na svetskom tržištu bio je povod da FAO održi god. 1968. u Rimu konferenciju o pomanjkanju sirila za proizvodnju sira u svetu. Na ovoj konferenciji učestvovalo je 13 zemalja uglavnom velikih proizvođača sira. Glavna tema razgovora bila je kako povećati proizvodnju sirila i mogućnost zamene sirila drugim koagulirajućim sredstvima. Konstatovano je da neke zemlje kao USA i Kanada u velikoj meri proizvode čedar s pomoću smeše pepsin-sirilo 50:50. Znatno deo zasedanja posvećen je diskusiji o mikrobnim sirilima, koja su prema podacima iz USA mnogo jeftinija od životinjskog sirila. Zaključak ove konferencije je bio da se na široj osnovi u celom svetu proučava mogućnost povećanja proizvodnje sirila i da se detaljno izvidi mogućnost zamene životinjskog sirila mikrobnim sirilima i pepsinom.

Novija literatura pokazuje, da se mikrobnim sirilima u tehnološkom procesu ocenjuju uglavnom pozitivno. Kao negativna strana koja se najčešće ističe je jača nespecifična proteolitička aktivnost, a s njom u uskoj vezi je primedba nekih autora da dolazi do greške ukusa »gorčine«, koja nastaje usled nagomilavanja izvesnih peptida u siru.

* Veterinarski fakultet, Beograd, ** Mlekara, Pirot, *** Mlekara, Servo Mihalj, Zrenjanin.